

# Sisällys

## SAATTEEKSI 8

### 1. MANNERHEIMIN EMISSAARI 19

- Kiintoisa ajatussuunta 28
- Sotilastie Tukholmaan 34
- Pohjoismainen orientaatio 41
- Jonkinlainen ”jokseenkin tila” 50
- Vanhan sotilaan huoli 55
- Suomalainen Suomi 65
- Kammottavaa realismia 72
- Ylimenokauden järjestely 78
- Suomen toinen valloitus 81

### 2. MISTÄ SIIS TURVA, KUN SITÄ TARVITAAN? 87

- Hiljaa ja huomaamatta 87
- Joko – tai 93
- Eteen työnnetty puolustus 97
- Vissi intressi Suomeen 100
- Helposti voi tämä lanka katketa 104
- Sotilastie Ahvenanmaalle 111
- Ikkuna länteen 114
- Tulivuoren juurella 121
- Saksan elintila 129
- Alueellinen pakti – kenties 133
- Paasikiven klubi 141
- Holstin revisio 149
- Undénin linja 161
- Tukholman suunnitelma 169

### 3. SUURPOLITIIKAN VEDENJAKAJALLA 174

- Kilpajuoksu Ahvenanmaalle 174
- Kartsev 185
- Von der Goltzin mies 195
- Kauniimpi järjestys 200
- Suden moraali 210

”Sinä et tiedä, kuinka heikkoja olemme” 215

”Perfidia politiikkaa” 221

Patasuomettarelaisista politiikkaa 229

Tosi kysymyksessä 237

#### 4. STALININ KOLME LINJAA 244

Mitä Venäjä aikoo? 247

Sodan katveessa 255

Leninin kolmas nauru 259

Baltian paralleeli 264

Venäjänsä legitiimit edut 269

Jos tämä voitaisiin laululla hoitaa 277

Maantieteelle emme mitään voi 283

Kolmannelle linjalle 288

Harhakäsitysten politiikkaa 297

Neuvottelutilaa ei enää ole 303

Totuuden hetki Kaivopuistossa 312

#### 5. TALVISOTA 319

Sovinnon edellytykset 322

Tie Berliinistä Moskovaan 330

Kurssi länteen 341

Tannerin takaovi Kremliin 349

Bohemanin paperi 357

Looginen pohja 365

Molotovin ehdot 368

Rauhankriisi 370

Marx on yksi ja Lenin hänen profeettansa 377

Suuri pommi 380

Kaksoispeliä 385

Nuora on kuljettu loppuun 399

Pakkorauha 406

#### 6. ”KREML EI OLE KIHlakunnanoikeus” 411

Modus vivendistä ja sen ylittamisestä 411

Mikä nyt neuvoksi? 418

Kiista puolustusliitosta 426

Baltian paralleeli 432

Molotovin uhkavaatimus 444  
Vieraita junia Suomen radoilla 457  
Nikkeliä Petsamosta 461  
Tannerille on puhuttava järkeä 467

7. "EN OLE AKTIVISTI AJATTOMALLA AJALLA" 474

Puhuttiin politiikkaa Seurahuoneella 477  
Kaksoispeliä Moskovassa 485  
Talvisodan Paasikivi 493  
Toisen vaihtoehdon Pohjola 500  
Kyseenalaista johtajuutta 520  
Väistämisen viisaus 525  
Nikkeliiriitä 538  
Välirikko 549  
Jäähvyäiset Moskovassa 556  
Kaikki pelissä 559  
Kauempaa katsoen 561  
Kriittinen humanisti 562  
Emissaari 570  
Kaksoispeli 572  
Geopoliitikko 573  
Sisäinen lujuus 574  
Kauniimpi järjestys 581

Viitteet 585

Lähteet 617